

Sikkerhed kan forudsætte dette, thi naar Seminaristerne ligge omkring hos Bønderne, og Forstanderen tillige er Sognepræst, og altsaa har en Forretning, der, som man siger, kan tage en Mand's hele Kraft, hvorledes skal han saa kunne passe paa de Udskielser, som kunne finde Sted i de nærliggende Byer? Det er ikke godt at forstaae. Der er eet Seminarium, hvor det vel kan være noget anderledes, nemlig Jonstrup, hvor alle Seminaristerne boe i en Bygning, og det altsaa er klart, at der nok kan holdes Tilshyn med dem, og at Forstanderen vil kunne være istand til at give nogenlunde paalidelige Vidnesbyrd. Den Slags Seminarier have ganske vist deres gode Egenskaber, naar man er sikker paa altid at kunne faae en Mand til Forstander, der er sit Kalde vægen, og med Over og Dydighed vil tage sig af det Hele; men paa den anden Side er det ogsaa vist, at saadanne Indretninger kunne aale en heel Deel Skjødeshynder, for ikke at sige Laster, som kunne drives der i mange Herrens Tider, før man rigtig bemærker dem og træder op mod dem. Med Hensyn til dette Vidnesbyrd for Moralitet og god Opførsel, da forekommer det mig iøstert, at man forlanger det af Skolelærere fremfor af alle andre Mennesker. Jeg indrømmer, at det er godt nok, naar man kan faae det; men naar jeg tænker tilbage til mit Studentertid, og tænker paa, hvor mange af mine Kammerater der dengang førte et vildt Liv og senere ere blevne geistlige Personer og Sjælesørgere, saa forekommer det mig rigtigt underligt, at man paa en saadan særegen Maade er saa omhyggelig for Skolelærerne. Iøvrigt vil jeg indrømme, at Seminarierne have gjort deres Nytte, og fra først af have de endogsaa været nødvendige. De have ganske vist sendt mange gode Skolelærere ud i Landet; men de have ogsaa aalet en Mængde Indbildskhed og Forstuetthed, som Eleverne have forplantet, hvor de ere komne hen som Lærere. Staten maa naturligvis sige: Vi maae dog sørge for, at der er saamange Aspiranter til Skolelærerembederne, at man kan vente at faae disse besatte, og at man ikke skal komme til at lade Skolerne staae tomme omkring i Landet. Det er nu ganske vist en rigtig Sæt-

ning, og der maatte tillægges den megen Vægt, hvis ikke Tilstanden var, saaledes som den er nu. Saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring — og jeg troer ikke, at jeg tager feil — vil Antallet af dem, der aarlig kunne anbringes som Skolelærere omkring i Landet, beløbe sig til omtrent 130. Nu er Spørgsmaalet altsaa det, om der for Tiden er en saa stor Mangel, at man endnu skulde behøve at opretholde Seminarierne. Jeg har i den Henseende gjort nogle Optegnelser for Aarene 1861—1865 incl.; for indværende Aar havde jeg ogsaa en saadan Optegnelse, men jeg veed ikke, hvor den er henne, men det gjør da heller ikke Noget; thi jeg er ikke vis paa, at den er lige saa sikker som de andre. Jeg har nu faaet den og kan tage 1866 med. Jeg maa nu bede de ærede Herrer at lægge Mærke til, at vi have tabt Slesvig, og der gik i sin Tid ikke saa faa Seminarister til Slesvig som danske Skolelærere. Det er derfor rimeligt, at vi nu ikke behøve saamange Seminarister som dengang. Derfor nu den Antagelse er rigtig, som jeg før nævnte, vil der aarlig behøves omtrent 130, skjøndt dette Tal dog maaskee er noget for høit. I 1861 blev der imidlertid fra Statsseminarierne leveret 98, igjennem Skolelærerexamen 28 og igjennem Lærerindeexamen 16, altsaa tilsammen 142, hvilket ikke var synderlig formange. I 1862 blev der ialt — thi det er vel ikke værd at tage hver Kategori for sig — leveret 157. I 1863 blev der leveret 165, i 1864 blev der leveret 195 — det stiger raskt — og i 1865 hundrede og nogle og firre. Hvormange der blev leveret i 1866, veed jeg ikke bestemt, men der blev ialtsald leveret over 200, og endda ikke saalidt over; thi efter den Optegnelse, der er bleven mig meddeelt, har ved den almindelige Skolelærerexamen bestaaet 97 og ved Lærerindeexamen 12, altsaa tilsammen 109, og dersom Skolelærerseminarierne antages at have leveret et Antal, svarende til de foregaaende Aar, eller noget over 100, saa udkommer der ialt over 200. Der er følgerig en Nidgdom paa Seminarister, og den Betragtning, at Skolerne ikke bør savne Lærere, kan saaledes ikke anses som Grund til, at Staten skal underholde disse gamle Anstalter. Der er ved Siden deraf et Hensyn, som jeg med Flid har foresat mig at